

Friese ‘universiteit’ moet naam wijzigen

Als de Eerste Kamer vandaag instemt met het wetsvoorstel van minister Jet Bussemaker om het onrechtmatig afgeven en dragen van academische graden strafbaar te stellen, dan heeft dat gevolgen voor de ‘universiteit’ van Op-einde.

RICHARD DE BOER

Zo’n veertig organisaties in Nederland bieden niet-erkende academische titels aan of noemen zich ten onrechte universiteit of hogeschool. Tot op heden is het voor iedereen mogelijk om zich als universiteit te laten inschrijven bij de Kamer van Koophandel.

Zo stichtte de Maharishi-sekte midden in de bossen bij Vlodrop een universiteit voor Vedische wetenschappen. In Den Haag zetelt de Alhuraa University, een Arabische instelling die in 2013 is beboet voor het verstrekken van ongeldige bachelor- en master-diploma’s.

Bij de Intercultural Open University Foundation (IOUF) kun je via internet promoveren op uiteenlopende gebieden – van psychologie en business management tot alternatieve geneeswijzen en duurzame ontwikkeling.

Deze stichting is een van de langst bestaande niet-erkende ‘universiteiten’ in Nederland en werd in 1981 opgericht door het echtpaar Jan Roelof en Fay Hakemulder. Vanuit een landhuis aan de Hoarnen onder Op-

Hakemulder zag zichzelf als pionier in het wereldwijde afstandsonderwijs

einde reikten zij decennialang academische graden uit aan studenten uit ontwikkelingslanden.

Jan Roelof Hakemulder zag zichzelf als pionier in het wereldwijde afstandsonderwijs. De Nederlandse overheid dacht daar evenwel anders over. Al in de jaren tachtig adviseerde het ministerie van Onderwijs negatief over de betrouwbaarheid van Hakemulders universiteit.

Maar de IOUF was beslist geen diplomamolen, zegt Frank Hakemulder, zoon van het inmiddels overleden echtpaar. „Mijn vader was een idealist, die dacht dat de wereld een betere plek zou kunnen worden als je zorg draagt voor onderwijs voor zoveel mogelijk mensen”, zegt Hakemulder, die zelf literatuurdocent is aan de Universiteit Utrecht. „Naar de accreditatie werd wel gekeken, maar niet zo scherp als we aan een

Nederlandse universiteit gewend zijn.” Daar kwam volgens Hakemulder verandering in na het overlijden van zijn vader in 2008, toen de Amerikaanse antropoloog Sandra Hurlong het roer overnam. „De mensen die de IOUF nu draaien, hebben veel werk verricht om alle bezwaren op te lossen en te werken aan keurige net- te accreditatie.”

Maar liefst 58.000 studenten uit dertig landen beweerde Jan Roelof Hakemulder destijds aan zich verbonden te hebben, maar inmiddels blijken het veel kleinere aantallen te zijn. „Op dit moment heeft de IOUF tien studenten van wie twee aan het afstuderen zijn”, laat het Drachtster PvdA-raadslid Anton Pieters weten, die als secretaris en webmaster voor de stichting vrijwilligt.

Studenten van de IOUF krijgen nu hun doctorstitel van de Universidad Azteca en de Universidad Central de Nicaragua. „Beide instituten zijn volledig geaccrediteerd”, aldus Pieters. Maar of dat de onderwijskwaliteit waarborgt, valt nog te bezien. Van deze twee Latijns-Amerikaanse instellingen is bekend dat zij wereldwijd academische graden valideren voor postbusuniversiteiten, zoals de

in Kerkrade gevestigde diplomamolen University of Northwest Europe.

Hoewel de IOUF op internet nog altijd actief studenten werft voor haar PhD-programma’s, ligt de focus volgens Pieters steeds minder op het hoger onderwijs. „De nadruk verschuift naar het steunen van kleinschalige projecten, vooral in de Derde Wereld.”

De IOUF is ook niet afhankelijk van het Nederlandse handelsregister, zegt Pieters. Maar als de plannen van minister Bussemaker door de Eerste Kamer komen, klopt de inspectie zeker aan bij de IOUF. „Deze instelling zal bij inwerkingtreding van het wetsvoorstel haar naam moeten wijzigen”, bevestigt woordvoerder Michiel Hendriks van het onderwijsministerie.

Als ultieme sanctie kan een niet-erkende instelling die zich universiteit noemt een bestuurlijke boete worden opgelegd. Zo’n boete kan 10 procent van de omzet bedragen. „Bestuurlijke boetes zullen waarschijnlijk een ramp zijn voor de huidige IOUF”, vreest Frank Hakemulder. „Ik hoop dat ze daar snel hun maatregelen nemen om dat te voorkomen.”